

[Lange.]

over for Kunderne. De har kun, saaledes som de ud fra deres forretningsmæssige Kendskab til disse Forhold har Pligt til, gjort opmærksom paa, at man ved at forøge Risikoen ogsaa forringer Lovens Værdi for de mange, mange Landmænd, som er i Stand til at betale inden for den Frist, der hidtil har været gældende.

J. S. Foget: Jeg takker for den Indrømmelse, det ærede 12te Medlem for 2den Kreds (Lange) gjorde, idet han sagde, at det var muligt for en Kreditor naar som helst at gøre Udlæg, uanset hvorledes Pantefristen var ansat. Herefter mener jeg, at hele denne Debat er uden større Betydning, for hermed er det fastslaaet, at det i Virkeligheden kan være Købmandsorganisationerne ligegyldigt, om Pantefristens Udløb sættes til den ene eller den anden Dato.

Jeg kan ikke finde nogen som helst anden Begrundelse for det ærede Medlems Standpunkt end denne, at uvenligt sindede Købmænd vil forhindre venligt sindede Købmænd i at vise den størst mulige Hensyntagen over for deres Kunder. Det er oplyst for mig, at f. Eks. Andelsgødningsforretningen har erklæret sig villig til at gaa med til en Forlængelse af Lovens Gyldighed, men her ser vi, at Købmandsorganisationerne gaar imod, og det er Begrundelsen for min Udtalelse om, at naar den ene Organisation gaar ind for det, og den anden gaar imod, vil man klart kunne se, hvor det er, der bliver taget Hensyn til Kunderne. Jeg skal selvfølgelig ikke stille mig op og gøre mig klog over for Købmandsorganisationerne, men kun sige, at hvis Andelsorganisationerne stiller sig velvilligt, og de private Købmænd stiller sig vrangvilligt, ja, saa maa man vælge Andelsorganisationerne. Det er ganske givet at gaa imod Kundernes Interesser og Kundernes Ønsker, naar Købmandsorganisationerne i deres Skrivelse af 20. November udtaler — jeg beder om Tilladelse til et kort Citat —:

„Organisationen tillader sig saaledes foranlediget stærkt at henstille, at den omhandlede Frist ikke ændres.“

Det er imod Kundernes Ønske; for at det er Landmændenes Ønske, at denne Pantefrist forlænges, derom er der ingen Tvivl.

Martin Sørensen (Peterslund): Jeg tror, at alle, der beskæftiger sig med disse Forhold, vil være enige om, at dette, at der tinglyses to Pantebreve paa en Ejendom

vedrørende to Aars Avl, kun har teoretisk Betydning. Det er ikke saaledes, at efter 1. Februar er det første aflyst, og saa træder det andet i Kraft. Det staar jo et helt Aar, indtil næste 1. Februar, og derfor kan det ikke tynge paa Ejendommen. Man kan naturligvis sige, at dersom man før 1. Februar tinglyser et nyt Pantebrev, som gælder for Høsten 1940, kan der formelt paa Tingbogsbladet staa to Pantebreve, men det har ingen reel Betydning, det er kun en ren Formalitet, som jeg ikke synes man skal hæfte sig ved.

At det vil blive dyrere at tilsaa Danmarks Jord i 1940 end i 1939, er noget, som de, der har Indsigt i disse Forhold, kan blive enige om. Dersom man skulde anvende de Beløb, man har faaet ind for Avlen i 1939, baade til at betale de Høstpantebreve, som blev udstedt i 1938, og til at betale Tilsaaning af Jorden i 1940, vilde de fleste Landmænd af den Kategori, her er Tale om, komme ud for en Belastning, de ikke kunde holde til. Det er en yderligere Begrundelse for at gennemføre Loven og give denne Udsættelse, som er af saa stor Betydning for mange af de Landmænd, der er sværest stillede økonomisk, og som ingen Betydning har for Købmændene, fordi de naturligvis har den samme Ret, som de altid har haft. De faar blot en yderligere Ret til at foretage Udpantning en Maaned senere end hidtil, og derfor kan jeg heller ikke forstaa, at de kan være betænkelige ved at give denne Udsættelse. Forholdet er jo i Virkeligheden det, at det hidtil har været afgjort paa den venskabeligste Maade mellem Købmændene og Landmændene, og det vil det ogsaa nok blive fremtidig, saa jeg tror, vi kan spare os alle filosofiske Betragtninger over dette Forhold. Det vil ordne sig ganske af sig selv. Det er hidtil gaaet godt, derfor er hele Rigsdagen ogsaa enig om at gennemføre Forslaget, og der er slet ingen Grund til at nære de fremsatte Betæneligheder.

Undervisningsministeren (Jørgen Jørgensen): Jeg synes ikke, den ærede konservative Ordfører (Lange) har nogen Grund til at mene, at den Mulighed for at udsætte Betalingen, som her er givet, skulde betyde en Forringelse af Kreditors Stilling. Det er Gang paa Gang anført, at der her ikke er Tale om en Forpligtelse, men om en Ret for Kreditor til at kunne bevare Fortrinsretten for sine Tilgodehavender, hvis han vil vise en af sine Kunder et større Hensyn, end han efter den gældende Lov vil være i Stand til uden at løbe en stor Risiko for at miste sin